

INSTRUCTIE SCHEIDINGSLIJN ART. 8- EN ART. 9-VERWERKING

Auteur:	Datum:	Versie	In beheer bij:
Suzanne Franken, Wpg-deskundige	04-02-2021	1.0	Hans Liekens, Secretaris SupBRS
Suzanne Franken, Wpg-deskundige	19-04-2023	1.1	Hans Liekens, Secretaris SupBRS

Deze instructie is bestemd voor:

- Boa's die politiegegevens verwerken die onder het regime van artikel 8 of 9 Wpg (Wet politiegegevens) vallen.
- Bevoegd functionarissen.
- Ontwikkelaars die in het BRS ondersteunende functionaliteit inbouwen t.a.v. de keuze 8 of 9.

INLEIDING

Deze instructie is een hulpmiddel om te kunnen bepalen onder welk regime, artikel 8 of 9 Wpg, gegevens verwerkt moeten worden. De scheidingslijn tussen beide verwerkingsdoelen is niet eenduidig en biedt de boa interpretatieruimte. Om die reden zijn deze richtlijnen opgesteld. Een juiste beoordeling is van belang om te weten welke voorwaarden en verwerkingstermijnen van toepassing zijn op een gegevensverwerking of registratie. Wanneer je een registratie onterecht als art. 8 aanmerkt, dan geldt een verwerkingstermijn van 5 jaar voor deze gegevens. Als je als medewerker een onderzoek te snel als art. 9 aanmerkt, dan levert dat extra administratieve last op. Zo moet er een bevoegd functionaris worden toegekend, het onderzoek moet worden aangemeld en het schonen verloopt anders dan bij een art. 8-verwerking. Tevens geldt dat in BRS artikel 9-verwerkingen grotendeels zijn afgeschermd. Hieronder volgt een algemene omschrijving wat verstaan wordt onder artikel 8 en artikel 9 Wpg.

OMSCHRIJVING ARTIKEL 8 EN ARTIKEL 9

Artikel 8

Als je persoonsgegevens verwerkt in het kader van de dagelijkse opsporingstaak, vallen die onder artikel 8 van de Wpg. Dit gaat over zaken als wildplassen, foutief aanbieden van afval, alcohol gebruiken op de openbare weg en loslopende honden. Ook proces-verbaal opmaken bij verstoren van broedvogels en wild of tuinafvaldump valt hieronder. De gegevens kunnen zowel over verdachte als onverdachte personen gaan. Artikel 8-gegevens mogen tot vijf jaar na de eerste verwerkingsdatum met een gerichte zoekvraag worden geraadpleegd en verwerkt. Bijvoorbeeld door te zoeken op een naam, adres of kenteken. Daarna worden ze vijf jaar bewaard en daarna dienen ze te worden vernietigd.

Artikel 9

Dit artikel biedt de grondslag om gegevens te verwerken die specifiek gericht zijn op bepaalde personen of concrete gebeurtenissen. De inbreuk op de privacy is bij deze verwerkingen groter dan bij artikel 8. Het gaat hier bijvoorbeeld om onderzoeken waarbij bijzondere opsporingsbevoegdheden worden ingezet, zoals het plaatsen van een bakken onder een auto bij verdenking van stroperij of stelselmatige observatie bij verdenking van een milieudelict. Ook een gericht onderzoek naar het vergiftigen van vossen, dumping van asbest of overtreding van de leerplicht kan onder artikel 9 vallen, bijvoorbeeld als je verwacht dat het onderzoek langer dan veertig uur duurt én het om een feit gaat waar voorlopige hechtenis op is toegelaten of als er meerdere opsporingsinstanties bij het onderzoek betrokken zijn. Artikel 9-gegevens mogen worden verwerkt tot het doel bereikt is; dat weet je dus niet van tevoren. In de praktijk kun je zeggen: tot er een onherroepelijk vonnis is of tot de verjaringstermijn bereikt is. Daarna worden ze vijf jaar bewaard en daarna dienen ze te worden vernietigd.

RICHTLIJNEN ARTIKEL 9-VERWERKING

Hieronder volgen richtlijnen die je kunnen helpen beoordelen of er een artikel 9-verwerking ingesteld moet worden. De richtlijnen zijn weergegeven in volgorde van invloed op de beslissing. Zo is het toepassen van een bijzonder opsporingsbevoegdheid altijd een reden om een onderzoek als artikel 9 te labelen en zal de

verwerkingstermijn niet vaak rechtvaardiging zijn, mede omdat er alternatieven zijn die de termijnen verlengen (Art 13, lid 1 onder b Wpg). De richtlijnen zijn mede gebaseerd op de richtlijnen zoals deze bij de politie gelden.

1. Als er bijzondere opsporingsmiddelen worden toegepast zoals tappen, gebruik van een (wild) camera (126g SV) of een baken plaatsen.
2. Als de verwachting is dat er meer dan 40 uur onderzoek nodig is én het om een strafbaar feit gaat waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan.
3. Als er een verkennend onderzoek als bedoeld in artikel 126gg Wsv wordt gestart.
4. Als er gericht grote hoeveelheden gegevens worden verwerkt over personen of locaties.
5. Als er met meerdere opsporingsambtenaren aan een onderzoek gewerkt wordt, bijvoorbeeld samen met de politie.
6. Als afscherming van de gegevens gewenst is.
7. Als een langere verwerkingstermijn van de gegevens gewenst of te voorzien is. Bijvoorbeeld bij ernstige misdrijven met een onbekende dader.

Toelichting op punt 2

Hier worden twee criteria samen genomen, aangezien een feit waar voorlopige hechtenis op is toegelaten op zichzelf onvoldoende is om de overstap naar artikel 9 te maken. De keuze voor artikel 9 is altijd de keuze van de opsporingsambtenaar zelf; hij kan ook beslissen om pas bij 60 of 80 uur onderzoek de overstap naar 9 te maken. Bij milieuzaken kun je stellen dat als een zaak met een BSBm, een SAM of een verkort misdrijf pv wordt afgedaan, dat je deze dan onder artikel 8 kunt afhandelen. Dit heeft te maken met de criteria waaronder het mogelijk is om voor een dergelijk instrument te kiezen.

Toelichting op punt 4

Een voorbeeld van gericht en omvangrijk gegevens verwerken is wanneer gegevens, die in eerste instantie vanuit de dagelijkse opsporingstaak (art.8) zijn verwerkt, aanleiding geven om een dossier op te bouwen en een persoon als veelpleger te identificeren. Vanaf dat moment worden over die veelpleger gericht allerlei gegevens verzameld en opgenomen in het dossier. Dat betekent het begin van een art.9-verwerking. Een ander voorbeeld is wanneer een analyse wordt gestart omdat er meldingen zijn geweest over ernstige overlast in een woonwijk of afvaldump in een buitengebied. Deze meldingen komen in eerste instantie voort uit de dagelijkse opsporingstaak (art.8) maar geven nu voldoende aanleiding om gericht allerlei informatie te verzamelen en de probleemsituatie te analyseren.

Toelichting op punt 5

Als er samengewerkt wordt, bijvoorbeeld bij een horeca- of brandweercontrole, en is sprake van strafbare feiten waar meerdere opsporingsambtenaren bij betrokken zijn, dan is het mogelijk om de verwerking als artikel 9 aan te wijzen. Let wel op dat een boa bij dergelijke samenwerkingen vaak als toezichthouder optreedt en een partner zoals de politie de strafbare feiten afhandelt. In dat geval vallen de gegevens die door de toezichthouder worden vastgelegd onder de AVG en niet onder de Wpg. Als er samengewerkt wordt in een grote stroperijzaak of bij een milieudelict op een bedrijventerrein, en de boa levert daadwerkelijk input als boa, dan kan de verwerking als artikel 9 worden aangemerkt.

Toelichting op punt 6

Afschermen van gegevens is niet zonder meer toegestaan. Er wordt te vaak gegrepen naar het middel van afschermen uit angst dat collega's onzorgvuldig omgaan met door de boa vastgelegde gegevens. De Wpg stelt het delen van gegevens verplicht met ieder die die gegevens nodig heeft voor zijn werk (artikel 15 Wpg). In lid 2 wordt beschreven dat er een aantal weigeringsgronden zijn die in Bpg Artikel 2:13 verder zijn uitgewerkt. De weigeringsgronden zijn beperkt en limitatief, bijvoorbeeld als er sprake is van een embargo-onderzoek aangewezen door het College van procureurs-generaal, als het gegevens betreft omtrent informanten of als gevaar voor leven of gezondheid van betrokkene te duchten is. Indien er publieke personen betrokken zijn, zou deze laatste als weigeringsgrond aangemerkt kunnen worden. Bijvoorbeeld indien de partner van de burgemeester verdachte is bij een milieudelict of indien een multinational verdachte is en je weet dat de pers er direct op zou duiken indien dit naar bekend wordt. Echter, angst van een boa dat gegevens door collega's geraadpleegd worden voor eigen belang (waar wordt er gecontroleerd op visakten?), of uit sensatiezucht (welke bekende Nederlander is geverbaliseerd voor wildplassen?), is geen reden om de gegevens af te schermen. Het uitgangspunt is dat iedere boa-organisatie een zorgvuldig integriteitsbeleid hanteert dat voorkomt dat uit nieuwsgierigheid gegevens geraadpleegd worden. Afschermen is daar niet het juiste instrument voor. Daarnaast geldt dat alle verwerkingen gelogd worden, dus jouw handelingen zijn altijd traceerbaar.

ARTIKEL 9, EN DAN?

Vrijwel elk onderzoek begint als een 8-verwerking. Als op grond van de richtlijnen blijkt dat een onderzoek als artikel 9 moet worden aanmerkt, dan dient de boa een bevoegd functionaris te benaderen. Elk artikel 9-onderzoek heeft een bevoegd functionaris. Onder diens verantwoordelijkheid worden de gegevens vervolgens verwerkt. Hij bepaalt wie voor dat onderzoek geautoriseerd wordt, hoe de gegevens verwerkt worden en of deze (tijdelijk) worden afgeschermd voor andere BRS-gebruikers. BRS biedt voldoende mogelijkheden om externe documenten tot 100MB met versiebeheer te uploaden; alle gegevensverwerkingen kunnen dus binnen BRS plaatsvinden. Hoe je in BRS kunt aangeven dat het om een artikel 9-verwerking gaat, is uitgewerkt in [deze BRS-instructie](#). De exacte taken van de bevoegd functionaris worden uitgewerkt in het [Naslagwerk Bevoegd Functionaris](#).